

ТҮМЭЧ, КООПЕРАЦИЯ – САЙДЫЫБЫТ ТӨРҮТЭ

2

Егор Борисов: “Ответы и наветы”

3

“Хардыы”

Эдэр синас ырнытын конкурс

4

Чүмэчи симик уотугар (танха)

6

Чурапчыга күн тахсар!

САҢА ОЛОХ

Чурапчыга күн тахсар

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улууска — бу күннэргэ

2009 сыл Тохсунньу **17** КҮНЭ СУБУОТА №№ 3-4 (9931-9932)

УРАН ТАРБАХТААХТАР СИТИИИЛЭРЭ



Ахсынньы 17 күнүгэр Дьокуускай куоракка ытыллыбыт “Биһик – дьэ кэргэн дьоло” дьэ Анастасия Варламова 60 сааһыгар аналлаах республикатааҕы көрүү-конкурска биһиги улууспуттан 5 маастар кыттан, албах ситиһиллэх үөрөн-көтөн кэллэбит. Ол курдук, А.Н. Григорьева (Одьулуун нэһилиэгин “Иэйэхсит” уран тарбахтаахтар түмүүлэрин салайааччыта) иһлээн-саҕалаан, саҥа төрөөбүт оҕо биһиги өбүгэлэрбит хайдах тэрийэллэрин үөрөтөн, эдэр дьону бэйэтигэр тардан, сахалыы таннан кыптастык быһа тардан оонньоон көрдөрүүлэрэ конкурска хоһоонун толору аста уонна таһыммын үрдэттэ дьэ бэлэтиэххэ наада.

ли ылан, II-с бочуоттаах миэстэ таҕыста. Ону таһынан биһиги улууспуттар эрэ буолбакка, республикара, Россията, тас дойдуларга аатырбыт Пинигина улуурдара (сал. В.Д. Пинигина) эмиз кыттан, “Өбүгэ төрүт сатабыллы илдьэ сылдьар” номинация үрдүк аа-

ры күүрүүлэхтик күрэхтэһэн, сыһынан, үгүсүлээн тарҕастылар. Түмүүлэр икки ардыларыгар конкурска В.Д. Пинигина председателлээх дьүүллүүр сүбэ маньык түмүгү таһаарда: “Бастыг сандалы” аат Одьулуун нэһилиэгин “Иэйэхсит” түмүүтүгэр (сал. А.Н. Григорьева), “Бастыг маскараат” Хадаар нэһилиэгин “Алаһа” түмүүтүн салайааччыгар М.Е. Титовар, “Бастыг маскарааты көмүскөөһүн” аат Хатылы нэһилиэгин “Ай-тал” түмүүтүгэр (сал. В.С. Барашков) иһтэриллэннэр. Мань таһынан сыл түмүгүнүн үчүтэй үлэлэхтэргэ анал номинациялар аналлылар. Ааспыт быыстапкалар түмүктөрүнэн Н.Н. Савинага (Чурапчы) Культура министерствотын грамотата уонна түөскэ аналлылар бэлэстэ, А.Ф. Оконешниковага, А.С. Коржанига (Мугудай) Хаберовскай кыраай Бочуотунай грамотата дохсун ытыс таһынан туттарылына.

Түгүлүн туһанан бары нэһилиэктер баһылыктарыгар, дьаһалта специалисттарыгар, Сыһыалан кинигин үлэһиттэригэр, түмүүлэр салайааччыларыгар ытыллылар дьаһалтарга маастардарыттан өйөөн улахан көмөрүт иһин улуустары культура управлениетын уонна “Ай народнай студия ааттырылган бары махталбыттан тирэдьибит! Инникитин даҕаны биһэргэ тутуһан үлэлиһит дьэ ытырабыт.

х х х

Тохсунньу ый 12 күнүгэр биһиги бир дойдулаахпыт, Одьулуун нэһилиэгиттэн төрүттээх Дьокуускай куорат олохтоо, билэр юнелэр, Россия Художунуустарын айар союһун уонна норуоттар икки ардыларынааҕы художунуустар федерацияларын чилиэнэ Иван Алексеевич Захаров үбүлүйдөх 60 сааһын бэлэстиир муус устар ыйга ытыллыахтаах персональнай быыстапкатын барыһын билсэн, сөһөргөһөн, дойдутугар маалдыттаан барда. Быыстапка чэрчитинэн иһин эһэр улуустар тиһир уустарыгар улахан күрэх буолара былаананар уонна бу күн Иван Алексеевич бэйэтин айар мастарыскайыгар сэтээрээччилэри ытырар.

Т.В. ШИШОВА,
“Ай” народнай студия салайааччыта

Хаартыскаларга: 1. А.Н. Григорьева салайааччылаах “Өр биһиги тэрийи” инсценировка кыттыылаахтара. 2. Пинигина талааннаах ыччаттара – (Хиастан ула) Татьяна Пинигина, Мария Рехлясова, Евдокия Слепцова. 3. Дармаастар дьэ кэргэн оһоһустара.



тын ылан, сыаналаах бириһинэн наҕараадаланналар.

Мань төгө тохсунньу ый 6 күнүгэр аан бастаан маастардар уонна уран тарбахтаахтар Саҥа дьылааҕы кинээлэргэ тэриллэн, күндү дьоммутун үүмүт 2009 сыһынан ээрдаллоотубит. Бу төрөөһүннэ Чурапчы нэһилиэгин баһылыга И.И. Оконешников, культура управлениетын начальнига Д.Д. Попов, культура управлениетын начальнига Духосубунай сайдыыга солбуйааччы В.Д. Пинигина, Хатылы нэһилиэгин баһылыга В.В. Еришов кыттыһан ытылар. 9 нэһилиэк уран тарбахтаахтарын түмүүлэрэ актыбынайдык кыттан,



ЭДЭР ЧИНЧИЙЭЭЧЧИЛЭР КҮРЭХТЭРИТТЭН

Тохсунньу 9-11 күннэригэр үтэскэ кубулуйбут “Инникитэ хардыы” научнай-практической конференция 8-с төгүлүн Дьокуускай куоракка ытыллына.

Конференция уратыгынан быһыл “Саха сиригэр – баарадай бырайыахтар” дьэ сонун секция үлэлээбитэ буолла. Биһиги улуустан 12 оһуулаттан 37 үөрэнээччи кыттыһыны ылла. Салайааччынан улуустары үөрэх управлениетын научнай-методической отделын начальнига В.Е. Макарова сырытта. Барыта 10 секция үлэлээтэ. Омук тылын секциятыгар улуустары гимназия 10-с кылааһын үөрэнээччигэ Нина Дамыдова “Мотивы номинации псевдонимов якутских и англо-американских деятелей культуры” (салайааччы Н.А. Белобобовская), Бахсы орто оһуулатын II-с кылааһын үөрэнээччигэ Ася Барашкова “Сравнение рифмы в якутском, рус-

ском и английском языках на примере стихов С.П. Давыдова” (салайааччы Н.А. Андреева) кыттан үһүс миэстэ буолтулар. История секциятыгар Алаҕар орто оһуулатын 10-с кылааһын үөрэнээччигэ Павел Гоголев “М.С. Шеломов: якутский герой и его политическая жизнь” (салайааччы А.В. Таппырова) иккис миэстэни ылары ситистэ. Обществений-экономической наукалар секцияларыгар Маша Ишарионова (Диринг, II-с кыл) “Менталитет народов саха в официальных гербах РС(Я)” (сал. Л.П. Ишарионова) бастакы степеннээх диплому тутта.

Физико-математической секцияга Анна Тобохова (ЧУГ, 9-с кыл) “Экспериментальное исследование

Пенобетон” дакылаатынан иккис миэстэ буолла. Технической наукаларга лауреат үрдүк аатын Саһа Артемьев (ЧУГ, 10-с кыл) “Микро-волновая волна – энергетика будущего” үлэтинэн, бастакы миэстэни Коля Макаров (ЧУГ, 10-с кыл) “Устройство дамбы в озере Катит-Кюель” дьэ үлэтинэн (сал. М.И. Холотанова) ытылар.

“Мода и дизайн” секцияга Кытаанах художественной-эстетической оһуулатын үөрэнээччилэрэ Мотя Собакина “Ассессуары из камыша”, Римма Собакина “Картини из пера” (сал. Е.Т. Миронова) уонна Алаҕар орто оһуулатыттан Саһа Слепцова “Сетүөлүүр-сыһыанар “Кустук-Лэнд” (сал. М.Е. Слепцова) дьэ үлэтинэн иккис миэстэргэ таҕыстылар. Ити курдук оһуорбут үрдүк ситиһиллэхтик кыттан кэллэбит.

Е. ЕГОРОВА



САҢА СУДЬУИА ҮЛЭБЭ АНАННА

рий Медведев 2007 сыл ахсынньы 1 күнүгэр бириэһиник М.Ю. Попова Чурапчыга федеральной судууһунан ананна. Санатан эттэххэ, улуустары суукка киниги таһынан судууһуларын Иннокентий Христофорович Винокуров уонна Валерий Гаврилович Тарская үлэһиттэр.

О. ЖИРКОВА.

Хаартыска: федеральной судууһа М.Ю. Попова.

Грецкэй эриэхэ хаһьанан

Бастаан хойуу кифетэ онгохтон ис. Ол кинэ чаасын булууһын ханшастаа уонна ордурут хойуу кофе чаасы истинэтиннэ халыһан түһэрин курдук таттары тутан кэбис. Түһөн бүткөрүө чаасын ыл уонна булууһу уута күл. Ол кинэ чаасын түһүртэн тутан туран үс түгүл: "Ид, эйб, эрэд," - дии-дии, уулаах булууһу утан ыл. Очирлуу чаасы эрэллөөр оһуор таһан элээтээх Ол.

дью, кайдах саттырыл-
нан уонш саныыр-
гынан тойон-

Грецкэй эриэхэ хаһьанан

Тавт: Солгор улахан нэлэтэр нийт ыларын, уу кутарын. Доскуй кумаарылары балэмашингин, оино бара санаарын сурушарын. Ити кумаарына нийт калыгылар инуиэ-рэднэ. Грегориэриэххэи аңа рдыгыш уоноа церковнай чүмэчи тооромоһун кыбытатын. Чүмэчини уматарын уоноа "хараабылы" нийтлээх уу ортогутар ыгытарын. Ханьык кумаарына тэарыбан уматар да, оино сурул-лубут бара санаан туолар.

Сымьытынан билгэлэнии

Бистаазанинаах уута сымалыт үрүнүн кутарын. Салты-
тылаабыт дудовлаах утан ылаарын уонна тахсыбыт ойу-
уну бачарытааххутун көрөрүн. Ойууну тойонноохун;
параллель кутар эботор биһилэх – урууга, үһүн көөз
мүнүк эботор сүөрт мүнүк – марылаа, хараабыт –
халла арар аналлыларга, барарга, оттон ыстакаан
түтүрү түспүт буолларын – куһарынны.

Үрүүмжлээх уу

Кишнэ үрүүмэлэр толору уу куталлар уун-
та бөһүлгэни уган баран таһырдыа таһаа-
ран тоһорон кэбиһаллэр. Утуйуох ини-
иэ үрүүмэлэни көрсөллөр. Төһө элбэх
үлгэни тахсыбыттаах да, сөччө элбэх
уол оһо түрүүр. Оттон төһө кыра-
кыра онкучахтардаах да, оччо
кылаас буолар.

Хоноһо кэпсиир

Анаан бэлэмнэнцлийгит
ийнхкэ (чороонго эгин)
ким төһө багарарынан
бэйэтин калэр олохун
туһунан сурахыан.

түстэтиэн сөптөөх ыйыттылары суруйан утар. Ыйыттылар хас биридчилэрэ тусун сыдыалара ордук. Утуутох иһинэ ол ыйыттылары таҥаска суудан баран хоһоно сыттанан утуутохтаах. Сарсыарда туран ол кииҥи баһыан түүтүн көлөсхөтээх, онтон ивэрибт ыйыттыларга ылыннарарылаах эппиэттэри биэриэхтээх.

Бүсганы кутуу

Чуулмашы наара куйуок гына үлтүрүтпн баран төмөр нуусоога кутуллар усена чүмэни устутар убарис булдуур дээрн сынытсылар. Оттон буоска уулдубутун каннэ тымныы ууллаах тааска биэр тынылынэн кутуллар. Кутулдубут моһуонунан тугу санаабыкызын көрөтүн. Манна байжк баай фаулгизинг эрэ наада.

Киэргэлинэн таайы

Диринг минскээр таас, мас, үрүүг, кыһыл көмүс төртөн оётохуллубут кизгачлары угуллар. Ол кэнээ минскени улахан сотторунан бүрүйүүлэр. Соттору арыбикка, хараары сабан туран түбэлнэх малы таһаарыллар. Кыһыл көмүс – баай-дуол, үрүүг көмүс – дэлэгэй олох, мас уонна таас – дыдаһылы, бийилэх – ыал буолуу, брощка – сотору кэмнэн арагаччыһыт дыахтары кытары билсиниһи, ытара – хоп-сип, харага китэр кизгач – түмүтэ көстүбүт ула.

Иннэлэр быһаараллар

Бу түгэлнэ бэйгэ бэйлэйн таайыныа суухтааххын Атын киһи таайара быдан ордук. Икэи иннэни ылар уонна арыынан-сыланан сотон баран ыстакаалнаах уута утар. Өскөтүн иннэлэр тимирион хааллахтарына, бу бордо суох бэлэ. Оттон биригэ сыктыһан хааллахтарына, сотору кэминэн кэргэн тахсыт дэн быһаарыллар. Өскөтүн уһуктарынан утарыга эртийдэхтэринэ, кэргэн тахсарар элбээх үтүөнү баһарбат дьоннор бааллар. Иннэлэр түс-түһүнэн бардахтарына, кэргэн тахсыбат дьон.

Уос номобуттатан

Былмыр-былыр Курустуос
ыһыһыттартан куотан иһэн ка-
биһиллээх оҥоо саспыт. Онуоха
олуу түбүлүтэлээх аттаах оҕус
ааһан иһэннэр Курустуос саһа
сыгар отугар тийээн кэлбиттэр.
Ат туран, лаадан арыһаа умай-
бытһын, туох эрэ кэрнэригит сыта-
дизин тыһыра-тыһыра оту
ханый да ханый буолбут. Инньа

ринэн олгон ыла ат этин барытын да сиз-
бэг бушбуттар, олтон орус тебөтүн
бүтүнүү улуу танараларга буһарынар
ицэлэммиттер.

Отгон сахалар Курустуге уураарин эмиз байалара билэлэринин тойоннообуттара. "Тангара сылгы этин бууран сизимэн диэбит, ол эата тоннуу аһаан диэтэбэ," - дэспитэр. Отгон орус тобугуун нууччалар дьаһаанкы огостоллорун көрөн.

Ат уонна оѳус

пылан Курустуос көстөн калбит.
Ону орус, эмиэ туох эрэ сытын
сөбүлзөбөтөрү дуу, оту муннунан
сылзайа-сылзайа, сыта суоҕун талаа
сиз курдурдатан барбыт. Инньа
пылан Курустуоһу көстүбүт тына
отунан сабан көбүспүт.

Ойгон ала Курустуус аты сабулз-
абет, ордуну ыгыктыыр буолбут уон-
на дьосхо эппит:

- Ат мингэн хаан танаарбэл ханас атарлн зирахтэм, олон сизэмэн олгон орус муннул алрахтэм, олон улуу бырааһынхыастарга орус муннул буһаран сизэр буолун.

"Татарча буһаран-буһаран баран
төгөрөн сәки" дигән буслаша," - дигән
дыраһаанлыларын "хөлуодунай" дигән
аваттыр бөлбүттәр.

Итгилтэн ыла агтаах орус атааннаһыла-
лара саралаһымыт. Кирсе түстэллэр эр
күрдүөтөлөр буолбуттар. Ат орус мун-
нун сибэттэй аһаһык огостору абааһы
көрөн сыллара тэллэт. Онтон ыла ынах
сүөһүгэ үһүһэллэ тийиэ суох буолбут.
Онтонорус ат үһүһүтөр саайан кэбисип
өнтон ыла ат аймах үктэммэтэр үһү.
Ону сахалар эмиз байаларыгар чугатаһа
тойоннохоттар; тымычы үһүһүтүн-кэб-
гаатын дөһөн тийстээх-үөстөрүттөн ма-
лдьыттар дьан.

Таабырынна таайсыабын!

Таабырыниар та-
айышларын килиэк-
кэлэргэ булан су-
руйгун:

– Эгтэн эрэ эрэйдээх, оттон эрэ сөрдөөх, таастан эрэ тагнаах баар үһү.

— Хаһан ким на-
ада буолларына бы-
рааһылар, оттон на-
адата суох - буол-
ларына ытыһылар ба-
ар vhy.

— Бөшпүрүөк киһи
мөңсүспүтэ баар үһү.

Куттаммыга куо-
ска, чачайбыга чаар-
каан, солубууга сох-
со, кприйбигэ киһи
баар уһу.

— Эрбэхтээгэр кы-
ра, элэгтээгэр күүстэ-
эх баяр үнү.

— Сүүрэр атахта-
ахтан кедэр кыматта-
ах төрүүр үхү.

Таабырышарынан
кроссворду
онгөрдо Айхаана

	Б		К		Ы	
К					Т И	→
					↓	
У						
Д						

Балабань болонмнэтэ Аграфена КУЗЬМИНА.

ХААЛТЫСКАРА ҮНЭТТЭН 100ХИС | ЛАЛАНС | ОРОМОН

Ааспыт сыл ахсынны 25 – 28 күнүрүтэр дойдубу
бэр сүрүбэр, Москва куоракка, Кремль Саҥа Дьыл-
лаҕы дьаһалтыар баран кэллэбит. Саха сиригэр ба-
тта 27 оҕо сырытта. Үөрэх миинистерствытыттан Вик-
тория Николаевна Гурьева, Ольга Васильевна Остано-
ва, Степан Романович Илларионов салайан иддэ сы-

рыттылар. Ахсынның 25 күнүгэр "Внуково" аэропорка көтөн тийгээт "Измайлово" гостиницабытыгар бардыбыт. Гостиницабыт барыта 30 этээстээрттөн биһиги 28-с этээһигэр олордубут. Ол күн күнэ Измайловский Кремль устун эскурсияга сырыттыбыт. Эскурсоводтар киһи сөргүн күүрдүк баар буола сылдьыбыт. Биһиги

Сарсангынгуулар Москва Кремлээр дэли 2 час айаннаан тийгдидиг. Кыһыл нургуу чэвиг тутулдубут Кремль испангын Троицкой борута нөгүү аастыбыт. Ошто Царь-пушка, Царь-колокол, Успенский собор, Сенат, Арсенал курдук дойдубут баай исторгын тугуһулур элэктангтар кэрдубут-кынтитиб. Собор болуосалглар республикабыт бастаны Президентин Михаил Ефремович Николаевы кытта көрүстубут.

Кишкитиги Москва устун айтобука олорон күүлэйдоттибит. Ломоносов, Бауман университеттарып, Кыһал болуоссаты, аатырар Дубинкань короммут алуһун сөхтүбүт уонна астынныбыт.

27-с чыныгылары 12-чаастан Кремль государственнай дыбарыныгар Ёлкабыт буолла. Саралчылыгыгар Россиягай Федерация Президиэ Дмитрий Анатолийевич Медведев көрсөтө Светлана Владимировна Медведева аарды тылын эгэ. Сыманатын декорацията уларыйа турар, киһиэхэ сөхтөрөр Саҥа дыллыады спектакль буолла.

Президент Елпатыгар кыстыыны ылбышнар үөрөх управлениетыгар, начальник Василий Николаевич Коркинга, үөрөхтүр окулдулар, директор Варвара Ивановна Федоровга, учууталларбар, аймахтарбар барга махтал тылларат тизедилин.

Павлик ГОГОЛЕВ,
Алабарт орто оскуолатын
10-с кылаанын үөрүткүчү



Тохсуньбу 7 күнэ мнэхэ дыкты балэри балэхтэхи. Бу күн мин Правительство Динзигэр ынгырыллах ыалдыгт буолан тийидим...

Саха Республикатын үөрэҕин Министерствота, Саха Республикатын Ил Түмэн Государственный Мунньаҕа, Государственный "Ил Түмэн" Бачээт Дьиэтэ көсүлэһиниэриһэм, Дьыз кэргэн уонна Оҕо саас сылыгар аналлаах "Мин депутат эбитим буоллар..." дьээн өйтөн суруйуу конкурсулар бэйэм айар үлэбин ыыппытым. Бу конкурс сыала дьээн оҕо аҕардаһа айар дьосурун сайыннарыы эрэ буолбакка, "депутат" дьээн өйдөбүл туһунан санга сонун арыыйылары оҥоруу.

Сана Дым быраанынныгын сана үөрүүлэх өчкүн тигишэн кэлэх тохсууну 7 күнүтэр Правительство Дыстигер бастыг үлэлэх өкүлөрү наараадалдыр дүөрө кизээр ыгырыллыным. Бу күн өч күрдүк өгөс



тон ийзбинзэн тийдибт. Манна барыга 8 оро
ынгырыллыбт: 2 кыыс, 6 уол. Бу дворе күнгэ Ил
Түмэн Государственной Муньаарын бэрэстэбейтэлэ
Е.Х. Голомарева, Государственной "Ил Түмэн" Бэчээт
Дийэтин директора, редактора А.В. Окоченникова
уонна "Ил Түмэн" хаһыат элбиктэтир сэргэтээрэ
О.А.Винокурова кыйылылаах орлору эрдэлэстилэр
уонна илбиктэтин бэс санааларын анаагылар. Конкур-
ска барыта 400 айар үлэ киирбитигэр 100 үлэни
сүүмүрдээн, 8 бастың үлэни ааттаабыттар. Ол 8 бастың
үлэ ийилэр мин хобоонум кириэн, "Сонун үлэ" дээн но-
минацияга тэксэн, өйдөбүннүк бөлүгүнэн уонна дип-
ломунан наараадаланан, көтүөхтүн кынаттым эрэ суох.
Кырдыгынан эттэхсэ, бачча албэк кытааччыттан
мин аатым кыйылылаахтар ахсааннарылар кириэс дии
санаабатырмын. Оңи мин үөрүүм өссө үрдэтэ. Сана
дьылга бара санаа туолар эбэт дии санаатым.



Саргылаах Сага Дьылбыг буолла. Сага дьыл — оро-аймах, бар дьон куутар үөрүүлээх бырааһынныгы. Хас биирдий киһи сага үүнэр сылтан туох ара кэрэни, умнуллубат түтүни, тосхойуохтаах дылу, самныбат саргыны кэпсээр.

Бу үүмүт сый мин олохпор салун көрүүлэри, үөрүүнү балэхтээтэ. Ол курдук, кыһынны уһун сыһыаланмар Дьокуускай куорат таһыгар Табага салиэнньэтигэр "Логос" лаагыр "Кэрэзэнэ куо" диэн интерэһинэй заттаах кыргыттарга аналлаах биир сезонугар сылдан, албаи биллим-көрүмүт үлүс догдоттордонум.

Лаарыбыг сүүрүн хайлсхата – кы-
ыс өр уратыгын, сизрин-майгтыгын
үерэтин. Манна интэзччилэрбитин,
сага дөгөттөрбүтүн кытта ирэ-хоро
кэпсэтэч, алтыһан, тус санааны толору
этэргэ, билбиги-үөрөшпити дээн инни-
гэр сааһылаан санарарга, бэйэз эрэл-
түүк буюуларга үөрөннүбүт.

Ханьнык баатарар дыһал, тэрээһин салайааччытыттан тутулуктаарын курдук, биниги лааһырбыт иигээччилэрэ Александра Павловна, Надежда

Владимировна уонна Зинаида Устиновна бийиги олохпутугар элбэх умкуллубат тутэни бөлөхтэттилэр. Кини бэйэтигэр бүтэн олохбокко, араас оонньууларга, ыстыгыллар мероприятиеларга кылынарына күнүзэрү олох интэриһинэй буолар. Араас дьоро кыһалары: Ороһуоска күнүн, "Кэрэгээнэ күү" конкурсу тэрийбэн, күнүзэрү олохпутун киэргэттибит. Мань таһынан кыыс сэр анал дьарыктарыгар уһуйулуунубут; оонньуур тигэргэ, коллаж оҥорорго ода. Иитэччилэрбит хас биирдии кыыс туохха талааннарын таба көрөн, салгыы сайыннарар сыаллаах үлэлэри ыстыгыллар. Зинаида Устиновна сахабыт эстрадалыгар Зу-Зу дьэн аатынан биллэр. Кини бэйэтэ айбыт ырыатын миэхэ үөрэттэ. Олус тапсан дьарыктан-ныбыт, наһаа истинник дөрүдөстүбүт.

Олоххо саамай ырахан арах-
сыг буолар. Ол тынан баран мин
көрсүһээри арахсабыт дии саныы-
бын. Лаадырбыт үлэтэ түмүктөү-
рүгэр "Огонёк" буолбута. Ол кэннэ

бэйз-бейзбитигэр баа санааларыгтын этэн, аны көрсүөх буолан тарҕаспыһпыт.

Ороо сааным биир бэлнэ түгэ-
нин "Кэрэчхонэ Куо" лаабырга сыннь-
аммыт күннэриин ахта-саныы сылды-

Ирина МАТВЕЕВА
2-с №-дээх Чурааччы орто
оскуунатын 8-с кылааһын
үөрүмдүгүтүгү, "Дайы"
пресс-кинн корреспондента

прислать копию сертификата



Понедельник, 19 января	Вторник, 20 января	Среда, 21 января	Четверг, 22 января	Пятница, 23 января	Суббота, 24 января	Воскресенье, 25 января
11.45 Ерелаш. 12.00, 15.00, 18.00, 23.20 Новости. 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности". 13.20 Х/ф. 14.00 Другие новости. 14.20 Понять, простить. 15.20 Т/с "Огонь любви". 16.10 Давай поженимся! 17.10 Федеральный судья. 18.20 Жди меня. 19.10 Т/с "След". 20.00 Т/с "Жаркий лед". 21.00 "Время". 21.30 Т/с "Широка река". 22.30 Т/с "Остаться в живых". 23.40 Х/ф "Ни жив, ни мертв". 01.30 Х/ф "Императорский клуб". 03.20 Т/с "Акула".	05.00 Доброе утро. 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.20 Новости. 09.05 Малахов +. 10.20 Мадный приговор. 11.20 Контрольная закупка. 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности". 13.20, 04.30 Х/ф. 14.00 Другие новости. 14.20 Понять, простить. 15.20 Т/с "Огонь любви". 16.10 Давай поженимся! 17.10 Федеральный судья. 18.20 Пусть говорят. 19.10 Т/с "След". 20.00 Т/с "Жаркий лед". 21.00 "Время". 21.30 Т/с "Широка река". 22.30 Т/с "Остаться в живых". 23.40 Х/ф "В постели с врагом". 01.20 Х/ф "Гладиатор". 03.00 Х/ф "Кровавый след".	05.00 Доброе утро. 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.20 Новости. 09.05 Малахов +. 10.20 Мадный приговор. 11.20 Контрольная закупка. 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности". 13.20 Х/ф. 14.00 Другие новости. 14.20 Понять, простить. 15.20 Т/с "Огонь любви". 16.10 Давай поженимся! 17.10 Федеральный судья. 18.20 Пусть говорят. 19.10 Т/с "След". 20.00 Т/с "Жаркий лед". 21.00 "Время". 21.30 Т/с "Широка река". 22.30 Т/с "Остаться в живых". 23.40 Х/ф "Скорость". 01.40 Х/ф "Слава Харрисона". 03.40 Т/с "Акула".	05.00 Доброе утро. 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.20 Новости. 09.05 Малахов +. 10.20 Мадный приговор. 11.20 Контрольная закупка. 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности". 13.20 Х/ф. 14.00 Другие новости. 14.20 Понять, простить. 15.20 Т/с "Огонь любви". 16.10 Давай поженимся! 17.10 Федеральный судья. 18.20 Пусть говорят. 19.10 Т/с "След". 20.00 Т/с "Жаркий лед". 21.00 "Время". 21.30 Т/с "Широка река". 22.30 Т/с "Остаться в живых". 23.40 Х/ф "Скорость - 2". 01.40 Х/ф "Аризона мечта". 03.40 Т/с "Акула".	05.00 Доброе утро. 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.20 Новости. 09.05 Малахов +. 10.20 Мадный приговор. 11.20 Контрольная закупка. 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности". 13.20, 05.10 Х/ф. 14.00 Другие новости. 14.20 Понять, простить. 15.20 Т/с "Огонь любви". 16.10 Давай поженимся! 17.10 Федеральный судья. 18.20 Пусть говорят. 19.00 Поле чудес. 20.00 Т/с "Жаркий лед". 21.00 "Время". 21.30 Д/ф "Принцесса Диана. Последний день в Париже". 23.30 Х/ф "Плохари-2". 02.00 Х/ф "Ад". 01.40 Х/ф "Слава Харрисона". 03.40 Х/ф "Империя".	05.40 Х/ф "Высший пилотаж". 06.00, 18.00 Новости. 07.30 Игрой, гармонь! 08.10 М/ф. 09.00 Слово пастыря. 09.20 Здоровье. 10.10 Смак. 10.50 Д/ф "Родикон Нахпелов. Русский в породе ангелов". 12.10 Х/ф "Особенности национальной охоты". 14.00 Д/ф "Жука медведь". 14.50 Х/ф "Перекресток". 16.50 Д/ф "Одинокий отец желает познакомиться". 18.20 Кто хочет стать миллионером? 19.20 Х/ф "Волшебник". 21.00 "Время". 21.20 Юбилейный вечер Татьяны Шмыги. 22.50 Х/ф "Заражение". 00.50 Х/ф "Темные силы". 02.30 Х/ф "Бели без оглядки". 04.20 Т/с "Акула".	05.50, 06.10 "Сказ про то, как царь арапа женил". 06.00, 18.00 Ночь. 07.40 Служу Отчизне! 08.20 М/ф. 09.10 Умницы и уми. 10.10 Непутевые знаки. 10.30 Пока все до. 11.20 Фазенда. 12.10 Т/с "Дурнуш". 13.50 Самые опасные животные мира. 14.40 Концерт Микла Задорнова. 16.10 Х/ф "Планета ошви". 18.10 Д/ф "Последний поцелуй". 19.10 Своя копия. 21.00 "Время". 22.00 Последний герой. 23.10 Х/ф "На линии сигнала". 01.30 Х/ф "Искусственный разум". 03.40 Т/с "Акула".
11.50 М/ф "Мойдодыр". 12.05 Х/ф "Смешные по-русски". 14.00, 17.30, 17.55, 20.00 ВЕСТИ. 14.20, 17.30, 20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ, ВЕСТИ-САХА. 14.40 Х/ф "Колы-перекати поле". 16.30 "Кулагин и партнеры". 18.05 Т/с "Женщина без прошлого". 19.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть". 20.45 "Спокойной ночи, малыши". 21.00 Т/с "Срочно в номер-2". 22.50 ПРЕМЬЕРА. "Городок". 23.45 "Вестинг". 00.25 Х/ф "Власти наваидиция". 05.00 "Доброе утро, Россия!".	07.07, 07.35, 11.30, 14.20, 17.30, 20.30 ВЕСТИ-САХА. 08.55 "Угадать судьбу. Евгений Петросян". 09.45 Т/с "Карамболь". 10.45, 11.00, ВЕСТИ. 11.50 М/ф "Серебряное колпачко". 12.00 Т/с "Бандитский Петербург". 14.40 Т/с "Ваша честь". 15.35 "Суд идет". 16.30 "Кулагин и партнеры". 18.05 Т/с "Женщина без прошлого". 19.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть". 20.45 "Спокойной ночи, малыши". 21.00 Т/с "Срочно в номер-2". 22.50 "Мерилин Монро. Эпико Кукки и другие. Фабрика звезд Михаила Чехова". 23.45 "ВЕСТИ+". 00.05 Х/ф "Аэро". 05.00 "Доброе утро, Россия!".	07.07, 20.30 ВЕСТИ-САХА. 08.55 "Таина Египетских пирамид". 09.45 Т/с "Карамболь". 10.45, 11.00, ВЕСТИ. 11.50 М/ф "Серебряное колпачко". 12.00 Т/с "Бандитский Петербург". 14.40 Т/с "Ваша честь". 15.35 "Суд идет". 16.30 "Кулагин и партнеры". 18.05 Т/с "Женщина без прошлого". 19.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть". 20.45 "Спокойной ночи, малыши". 21.00 Т/с "Срочно в номер-2". 22.50 "Мерилин Монро. Эпико Кукки и другие. Фабрика звезд Михаила Чехова". 23.45 "ВЕСТИ+". 00.05 Х/ф "Я объявляю Вам войну".	05.00 "Доброе утро, Россия!". 07.07, 20.30 ВЕСТИ-САХА. 08.55 "Парадоксы Алексея Петренко". 09.45 Т/с "Карамболь". 10.45, 11.00, 20.00 ВЕСТИ. 11.50 М/ф "Огонь". 12.00 Т/с "Бандитский Петербург". 14.40 Т/с "Ваша честь". 15.35 "Суд идет". 16.30 "Кулагин и партнеры". 18.05 Т/с "Женщина без прошлого". 19.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть". 20.45 "Спокойной ночи, малыши". 21.00 Т/с "Срочно в номер-2". 22.50 "Тори, гори, моя звезда. Евгений Урбанский". 23.45 "ВЕСТИ+". 00.05 Фильм Валерия Тодоровского "Мой свадебный брат Франкенштейн".	05.00 "Доброе утро, Россия!". 07.07, 07.35, 11.30, 14.20, 17.30, 20.30 ВЕСТИ-САХА. 08.55 "Мусульмане". 09.10 "Мой серебряный шар. Ава Гарднер". 10.00 Т/с "Карамболь". 11.00, 20.00 ВЕСТИ. 11.50 М/ф "Приключения Золотой и Точкой". 12.00 Т/с "Бандитский Петербург". 14.40 Т/с "Ваша честь". 15.35 "Суд идет". 16.30 "Кулагин и партнеры". 18.05 Т/с "Женщина без прошлого". 19.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть". 20.45 "Спокойной ночи, малыши". 21.00 Юбилейный вечер "Аншлага". 23.50 Х/ф "Заложник". 02.00 Х/ф "Дневник памяти". 05.25 Х/ф "Дело №306".	06.45 "Вся Россия". 07.00 "Сельский час". 07.30 "Диалоги о животных". 08.00, 11.00, 14.00 ВЕСТИ. 08.10, 11.10 ВЕСТИ. 08.20 "Военная программа". 08.45 "Субботник". 09.20 Х/ф "Потопов, и доске!". 11.20 "Национальный интерес". 12.20 "Только Высоцкий. Автопортрет". 13.05 "Смехопанорама". 14.20 ВЕСТИ-САХА. 14.30 "Великие пророки. Ванга и Матрона". 15.20 Х/ф "Суверен для прокурора". 17.05 "Субботный вечер". 19.00 Х/ф "Леший". 20.00 ВЕСТИ В СУББОТУ. 20.40 Х/ф "Леший". 21.55 Х/ф "Леший-2". 00.15 "Золотой Орел". 01.35 "Горная десятка". До 02.27.	06.15 Х/ф "Крутые. Дело №1: Смертельное шоу". 08.00 "Сам себе режиссер". 08.45 "Утренняя почта". 09.25 М/ф "Щенок". 09.30 М/ф "Ю-Ги-О! Пирамида света". 11.00, 14.00, 14.30 ВЕСТИ. 11.10 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 "Городок. Дайджест". 12.20 "Сто к одному". 13.15 "Парламентский час". 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.55 "Честный детектив". 15.25 "Спасите себя. Лариса Мондрус". 16.15 Х/ф "Дважды в одну реку". 18.10 ПРЕМЬЕРА. "Смелость разрешается". 21.05 Х/ф "Спасибо за любовь". 23.05 Х/ф "Траф Монте-негро". 01.15 Х/ф "Красный отель".
17.30 ДТРА "Полярная звезда". Родной мой край. 18.00 "Саха сирэ - Якутия". 18.20 "Простые истины: Кошечка". 18.50 "Челси" Прямой эфир. 19.30 "Федерация". 20.00 "Улуус" программа кердерер: Дьяныгааы филиал. 20.30 "Саха сирэ - Якутия". 21.00 "Сарыал". Фестиваль джазовой музыки "Тон-джаз" 2-я часть. 21.30 "Сага ырыа". 22.00 Т/ф "Янгтар на берегах Индигирки". 1-я часть. 22.30 "Саха сирэ-Якутия".	17.30 "Иннолук суугууун дорбодонк...". ("Нам" ТВ). 18.00 "Саха сирэ-Якутия". 18.20 "Реальный шаг". 18.35 Т/ф "У реки". 18.50 "Эригит". 19.05 Т/ф "Янгтар на берегах Индигирки". 2-я часть. 19.30 "Стратегия республики". 20.00 "Улуус" программа кердерер: Амтатааы филиал. 20.30 "Саха сирэ - Якутия". 21.00 "Сага ырыа". 21.30 "Тыд сирэ". 22.00 Т/ф "Янгтар на берегах Индигирки". 2-я часть. 22.30 "Саха сирэ-Якутия".	17.30 ДТРА "Полярная звезда". Дневник юнкора. 18.00 "Саха сирэ - Якутия". 18.20 "Прелюдия для фортепиано". В.Косионов. 18.45 "Социум" Токшоу. 19.30 "Парламентский час". 20.00 "Улуус" программа кердерер: Орто Халыматааы филиал. 20.30 "Саха сирэ - Якутия". 21.00 "Сага ырыа". 21.30 "Тыд сирэ". 22.00 Т/ф "Янгтар на берегах Индигирки". 2-я часть. 22.30 "Саха сирэ-Якутия".	17.30 "Утуу кити аата умнуллубат...". ("Панорама" ТВ). 18.00 "Саха сирэ-Якутия". 18.20 "Реальный шаг". 18.35 "Правительственный час". 20.00 "Улуус" программа кердерер: Уус-Алданнааы филиал. 20.30 "Саха сирэ - Якутия". 21.00 "Сага ырыа". 21.30 "Я нол не напарно...". К 90-летию Льва Солдатов (ТРК "Алмазный край"). 22.00 "Нураты сайдам дыно". 22.30 "Саха сирэ-Якутия".	17.30 "Көөчө көрө" мини-театр "Бырадаагы". ("Майа" ТВ) 1-я часть. 18.00 "Саха сирэ-Якутия". 17.30 "Көөчө көрө" мини-театр "Бырадаагы". ("Майа" ТВ) 2-я часть. 19.00 "Харах далайгар" Токшоу. 20.00 "Улуус" программа кердерер: Кэбээитэри филиал. 20.30 "Саха сирэ - Якутия". 21.00 "Сага ырыа". 21.30 "Золотые мгновения якутского спорта". 21.40 "Аал-лук мас". Монологи. Критик Владимир Бондаренко. 22.35 "Правоведа". 23.10 "Саха сирэ-Якутия".	17.00 "Геван". 17.30 "Тарбаахатын астыаха". 18.00 "Истин илдьит". 19.00 "Джуманджолэнд". 19.30 "Саха сирэ. Кунтэн-кун". 20.45 "Субботный вечер на НВК". 21.25 "Сардаана". 21.55 Д/ф "Древние народы". 22.05 "Саха сирэ. Кунтэн-кун".	17.00 Телевизионный конкурс "Полярная звезда". 17.55 "Тунук". 18.25 "Өркөһөй" күрэх. 19.05 "Тэтим". Татьяна день. 19.30 "Якутия. День за днем". 20.05 "Хомуур хапсабай". 20.35 "Реальный шаг". 20.50 "Сага ырыа". 21.20 Праздник одежды "Алгыс". Дефила Августины Филипповой. 22.25 "Якутия. День за днем".

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү балтыбытын, эдьийбитин **КАРПОВА Татьяна Кирилловна** үйэ анардасх өрөгөйдөөхтүлүйдээх күүнүнэн эбэрдэлиибит!

Баҕарабыт кытаанах даруубулары, бары үчүгэй, кэрэни.

Эбэрдэни кытта эдьийбитин **М.К.Камалова, санаһын Д.С.Пестерева, Андросовтар, Тоскиннар, Сивцевтар, Пестеревтар, Камаловтар, Соловьевтар, Сергеевтар, кинилэр оболоро, сизиннар.**

Күн сириг кердөрбүт күндү ийэбитин **ЗЫРЯНОВА Татьяна Николаевна** 50 саасын туйалбут дьоро күүнүнэн итилик эбэрдэлиибит!

Истин кинибиһигэр ахсаабат кыһамныг, сүбэн-аман, уураабат болбамтан иһин махтанабыт. Ылары ыалласпатын, хомотто холбоспатын, дьол-сарау тосхойдун, үөрүүн-көтүүн үрдээтин дьэн алгыспатын этэбит. Кырдьары билимкэт кытаанах санааларыгар, үлүн үйэлэрэргэр баҕарабыт.

Эбэрдэни кытта уопаттарыг **Калэ, Серёжа Зыряновтар.**

Күндү балтыбытын, тапталлаах эдьийбитин **САНЖЕЕВА Евдокия Григорьевна** төрөөбүт алуулун, оларар нэһилигигин социальнай-экономическай олохун сайдыытыгар килэрбит кылаатыг, продуктук сыаналанан "Чураччы нэһилигигин Бочуоттаах гражданина" ооты ылбыккынан итилик, истэтилик эбэрдэлиибит!

Баҕарабыт чэигэн-чэбигин даруубулары, эбэрдэни эрчимнээх таһаарылаах үлэни, үрдүк ситиһиллээх, дьэл кэрэгэнэр бөлөлөөх олох.

Эбэрдэни кытта **Черкөвөстөн Вьрдылиннар, Антипиннар, Дьоккуускайтан Шиилигиннар, Иннокентьевтар, Кузьминнар, Чураччыттан Потаповтар.**

Администрация муниципального образования
"Окулуновский наслег" Чураччинского улуса
Республики Саха (Якутия)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 1

от 13 января 2009 г.

Об образовании избирательного участка

В соответствии Федерального Закона "Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан РФ" № 67-ФЗ, пункта 7 статьи 12 Закона Республики Саха (Якутия) "О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)" ФЗ № 970-III администрация муниципального образования "Окулуновский наслег" ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Для проведения голосования по дополнительному выбору депутатов представительного органа МО "Окулуновский наслег" 1 марта 2009 года назначить участковую избирательную комиссию № 13 с границей по с.Дябыла.
2. Помещение для голосования и место нахождения участковой избирательной комиссии - здание Центра досуга "Сайдыс". Рабочий телефон: 24-310, 24-324.
3. Данное постановление опубликовать в улусной газете "Сана олох".
4. Постановление обнародовать путем размещения на стенде Центра досуга "Сайдыс".

Л.В.ЕФРЕМОВА,

глава администрации МО "Окулуновский наслег".

Тангса - бичтээгүйн-бүлгэлээгүйн хэмэ

Кодфенап билгэ

Бастаан хойуу кофеэс огтоостон иэ. Ол кэнэеэ чаасын бэлдүүлэгчид хамтаар уйнаа ордубут хойуу кофе чаасыг илгээхтэйгээр халхын түгэрийн курдуг татнарыг тутан юмбэ. Түгээн бүтээгдэнэ чаасын ил уйнаа бэлдүүлэгчид уута кутэ. Ол кэнэеэ чаасын түгэрийн тутан туран үс тэгүл: "Ил илэ, эрэл," - дин-дин уулаах бэлдүүлэгчид утан илэ. Очирлуна чаасыг ариархтай ошвор татхан халхалхтх. Ош

Грецкэй эриэхэ хаһынан

Тийвэтэйгээр улсын нийлээр нийт ялаар, уу куугарч, Доскуу, кумаар ялаар, бэлмөнгийн, онго баг, санаагын сурууларч. Нийт кумаар ялаар нийт кытылылар нийлээр, Гретайн эрхжиг анардальгын уонга церживнай чүлөгчн тюрөмөгүн кыбылаларч. Чүмэчин уматарын уонга "хараабылы" нийтгээх уу ортогутар ыгларч. Хамтын кумуарын таврылан уматар да, онго суруу-дубуг баг сыйлаг туолар.

СЫМЬЛЫҢЫНАН БИЛГЭЛЭНИИ

Үстэдэйнүүдэд ууга сэмбэл үргүнжүтэй. Сэмбэлүүд дүжидэ уян ыларан уонша тахсыбыт ойуун бэлэнтэллэххүтэ зөрүүн. Ойуун тоһоһоһун: пэрэһэни күлүл эбэтэр бийһиэх – урууга, үлүн көнө мунһун эбэтэр түстүл мунһук – ыарыһа, хараабыт – ханна ара айыһыларга, барара, оттох ыстакаан түгээн түспүт бундэһына – күлүһэнна.

ҮРҮҮМЖЭЛЭЭХ ҮҮ

Кыргыз үрүдүмдөрү толугу менен куталып уюна биригипти уган баран таңырды татаал-ран тоңгон кабылалар. Утуйуох инни-та үрүдүмдөн көрөлүпөр. Тоно албак үлгөн таңсыгытгаах да, оччо элбөк уол оор төрүүр. Оттон төбө кыра-кыра оңкучахтардвх да, оччо кыныс буюшар.

Хоноһо кэлсиир

Анаан бэлэмнэллийнх
ийнхээ (чороогийн эгийн)
хүмүүн баярарьяан
бэйлэйн хэлэр олох
тухуунаа суурайсан

Бүсканы кутуу

Чүмүчүмү кыра куурук тына ултурутун баран тымыр
ныуоскара кутулугун уонна чүмүчүмү уотугар убарас бу-
лтур диэри сылытыллар. Оттон буоска ууллубутун
кэннэ тымныы уулаах тааска биэр тылпынан кутул-
лар. Кутуллубут моһуонунан тугу санаабыккын
мөһөмдү. Манаа байың бай фантазияң эраинада.

Киэргэлинэн таайы

Дигрэг мэлсээр таас, мас, үрүг, кыһыл көмүстөртөн олоһуллубут нэргэлдэри уугулар. Ол кэннэ мэлскээн улахан сотторунан бүрүйүлэр. Соттору арылбаанка, харагы сабан туран түбэлтэх мылы таһаарыллар. Кыһыл көмүс - баай-дуол, үрүг көмүс - дөлөгэй олох, мас уонна таас - дыдайыны, бийлэх - ыал буолуу, брошка - сотору кэмийэн арагаччыныт дыахтары кытары билсиниң, ытарга - хол-сип, харыга кэлэр мээртал - түмүгэ көстүбэт үлэ.

Иннэлэр быһаараллар

Бу түгэлгэ бэйгэ бодогч таайылыа суохтаахын. Атын иһин таайара быдан ордук. Иккэ иннэни ылар уонна арыынан-сыанан сотон баран ыстааһаннаах уута утар. Ысыатун иккэлэр тивирээн хаалдактарына, бу бэр-дэ суох болта. Оттон биһргэ сыстыһан хаалдактарына, сотору кэминэн кэргэн тахсыы динь быһаарыллар. Ысыатун уһустарынан утарыга эргийдэхтэринэ, кэргэн тахсаргар эйбэс үтүөнү баарыт дьоннор бааллар. Иккэлэр тус-туһунан бардактарына, кэргэн тахсыбаккына

Уос номоҕунтан

Билээр-билэр Курустуос
 аһыттартан куотан илэн кэ-
 биһиллэх окко састыл. Онуоха
 аһуу субалталах аттаах орус
 ринэн онтон ыла ат этин барытын да сиэ-
 бэт буолбуттар, оттон орус тебэтүн
 бүтүнүү улуу танараларга буһарынар
 илэллэммитэр.

Отгон сахалар Курустуус үөрүн эмиз бэйэлэрэ биллэлэринэн тойоннообуттар: "Танара сылгы этин буһаран сиемэн диэбип, ол аата тоһуу абаатан диэтэр", - дэспиттэр. Отгон өгүс төбөтүзүн нууччалар дьыһаһааткы онгостоллорун көрөт.

Ат уонна оҕус

гынан Курустуус көстөн калбит.
Ону орус, амыз туох эра сытын
сөбүлөөлөтөр дуу, оту мунунан
сылай-сылай, сыта суорун талан
сиз курдурган барбыт. Иньэ
пынан Курустуоһу көстүбүт тыа
отунан сабан кыбыстыт.

Онтоньма Курустуос аты сөбүлө-
лөөс, огуһу ытыктыыр буолбут уон-
та быһыны эппит.

– Ат мистин хаан таваарбыт ханас атарын кыраатым, оһон сизэмэ, оттон орус муһун алдатым, оһон улуу бырааһынныктарга орус муһуну буһаран сипэр буолун.

"Тангара буһаран-буһаран баран
тонорон сизг дэбиг бууллаа," - дээн
дыраһаангыларың "холуодунай" дээн
ваттыгыр буолбуттар.

Итгэлтэй ыла атгаах орус атааһнаһы-
лара сагаламмыт. Көрсө түстэдлэр эрэ
күрдүөтөһөр буолбуттар. Ат орус мун-
нун сибэттэй аһымак огостору абааһы
эурон сыллара тэппит. Отгон ыла ылах
сүдүһү үһээнни тииһэ сүөх буолбут.
Отгон орус ат үһүн тоҕо сааһан күбистит,
отгон ыла ат аймах үөстэммэтэрэ үһү.
Ону сахалар эмиз байлаллир чутаһатан
тойоннообуттар. тымныы уһаатын-ныл-
гаатын дэһэн тийкээх-үөстэриггэн мө-
лөһүлүттэр диил.

Таабырынна таайсыабын!

Таабырыннар та-
айышларын килиэк-
кэлэргэ булан су-
руйуң:

– Эгтэн эрэ эрэйдэ
эх, отгон эрэ сордоох,
тангастан эрэ танна-
ах баар үһү.

— Хаёбан кили на-
ада буолларына бы-
рабыллар, отгон на-
адата суох буол-
ларына ыһыллар ба-
ар үһү.

• — Бөштүрүөк киһи
мөккүспүтэ баар үһү.

— Куттамыта куоска, чачайыта чаркаан, соһуйбута соһсо, кэһиһбитэ киһи буар үһү.

— Эрбэхтээгэр кыра, эхэтээгэр күүстээх баар үһү.

– Суурэр атахта-
ахтан кедэр кынатта-
ах төрүүр үһү.

Таабырыннарыннан
кроссворду
онордо Айхаана.

	Б		К		Ы	
К					Т Й	→
					↓	
У						
Д						

Борисов Борисовна Аграфена КУЗЬМИНА

"Санг олох" редакционной-издательской холбох Г.У. Оффсетной бичээт. Сахарын №№ 3-4 Тираж 2300. 16.01.2009 с. бичээкх бэрилнээ.
Хаймат издэлзхэ үсгэ: онгодооньхуука, чэллээгэ үүннэ субуоталх тахсар. Индекс: 54907.